

T.C.

I S T A N B U L

5. Ağır Ceza Mahkemesi

Esas No. : 1965/167

Karar No. : 1966/107

C.Savcılığı Esas No. : 1962/221

K A R A R

Başkan : H. Talip Güran 7574

Uye : Azmi Gankaya 7687

Uye : Fikri Kulan 9633

C.Savcı Yar. : Ferda İlkelen 8909

Zabıtkatibi : Fehim Çalıkan

DAVACI : K.H.

SANIK : Lütfullah Şadi Alkılıç, Hüseyin Oğlu, Fatma Talat'dan doğma, 1.5.1332 doğumlu, İstanbul Kadıköy Caferaga mahallesi Bahariye caddesi Hane 80, Cilt 5, Sahife 139 da kayıtlı, Sivas Sağlık Koleji Müdür Muavini, aynı yerde mukim, evli, beş çocuklu, Harbokulundan ayrılmış, geçmiş hükümlülüğü yok.

MÜDAFİLERİ : Av. Yılmaz Dereli ve Yılmaz Halkacı.

SÜÇ : Komünizm Propogandası yapmak.

SÜÇ TARİHİ : 12.12.1962

TEVKİF TARİHİ : 24.12.1962 (İst.9.Sulh Ceza Hakimliği)

TAHLİYET TARİHİ : 16.10.1963

İstanbulda müntezir Cumhuriyet Gazetesinin Yunus Nadi armağanı makale yarışmasına katılarak 12.12.1962 tarihli Cumhuriyet Gazetesinin 2 nci sayfasında (Türkiye'nin tek kurtuluş yolu: Sosyalizm) başlığı altında yayınlanan makalede komünizm propogandası yapmaktan sanık yukarıda açık hüviyetiyazılı Lütfullah Şadi Alkılıç hakkında İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesinden Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Ferda İlkelen hazır olduğu halde sanık ile müdafileri Avukat Yılmaz Dereli ve Yılmaz Halkacının yüzlerine karşı yapılan açık duruşma sonunda:

DOĞRU SAFHATI : Sanık Lütfullah Şadi Alkılıç İstanbulda müntezir Cumhuriyet Gazetesinin Yunus Nadi armağanı makale yarışmasına katılarak (Türkiye'nin tek kurtuluş yolu sosyalizm) başlığı altında yazdığı makaleyi bu gazeteğe göndermiş ve gazetenin Yunus Nadi, İsmet Yenisey ve Yaşar Kemal'den müteşekkil komisyonu tarafından incelenerek yarışmaya katılabilecek ve neşir olunacak nitelikte görüldüğünden 12.12.1962 tarihli nüshasında neşredilmiştir. İstanbul Cumhuriyet Savcılığı neşredilen bu makaleyi komünistlik propogandası mahiyetinde

tinde gözeterek Bilirkişi tetkikatı yaptırmış Ord.Prof.Dr.Sulhi Dönmez, Prof.Naci Şensoy ve Doçent Nevzat Güreli'den kurulu bilirkişi heyeti 15.12.1962 tarihli raporunda netice olarak makaleyi T.C.K.nunun 142 nci maddesine göre suç teşkil eder mahiyette bulmuş bunun üzerine C.Savcılığına sanık hakkında İstanbul 1. nci Sorgu Hakimliğine aynı davayı açılmış vel.nci Sorgu Hakimliğince de 4.1.1963 tarihli 336/1 sayılı kararla İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesinde son tahkikatın açılmasına karar verilmiştir. İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesi davanın duruşması sırasında 9.5.1963 tarihli 5/106 sayılı kararla davaya baktıktan istinkaf etmiş bunun üzerine dosya merci tayini için Kocaeli Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmiş ve Kocaeli Ağır Ceza Mahkemesi de 14.3.1963 tarihli 63/101 sayılı kararla dava dosyasını İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesine nakletmiş, 2. Ağır Ceza Mahkemesi de 5.7.1963 tarihli 103/132 sayılı kararla davaya baktıktan istinkaf etmiş, merci Kocaeli Ağır Ceza Mahkemesi 8.7.1963 tarihli ve 138 sayılı kararıyla davayı bu defa İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesine nakletmiştir.

Merci tayini suretiyle davaya bakan 3. Ağır Ceza Mahkemesi yaptığı duruşma sonunda 29.2.1964 tarihli 1963/148 Esas, 1964/23 Karar sayılı kararda da gerekçeleri yazılı olduğu üzere netice itibariyle toplanan delillere ve hasilolan kanaata göre bidayette makalenin neşredildiği Cumhuriyet Gazetesi Yaşı işleri müdürü diğer sanık Kayhan Sağlamer de dahil olduğu halde heriki sanık hakkında müstet suçlu işledikleri sabit görülmediğinden Beraetlerine karar vermiş, bu kararın İstanbul C.Savcılığı tarafından Temyizi üzerine Yargıtay 1. nci Ceza Dairesi 19.6.1964 tarihli 1005/1318 sayılı ilanı ile sanıklardan Kayhan Sağlamer hakkındaki Beraet kararını onamış ve sanık İktifullah Şadi Alkılıç hakkındaki Beraet kararını ise §

(Bu sanığın Yunus Nadi Armağanı yarışması vesilesiyle yazıp Cumhuriyet Gazetesininin 12.12.1962 tarihli nüshasınının 2 nci sayfasında neşrettirdiği Türkiyenin tek kurtuluş yolu sosyalizm başlıklı yazı ile gerçekçi ideal taşımayan yöneticilerin bencil ve çıkarıcı zümrelerin elinde bilimsiz bir politikanın baskısı altında yoksul ve perişan hale gelen Türk Milletininin yegane kurtuluş yolunun sosyalizm olduğu, artık bekleyecek zaman kalmadığını ve derhal sosyalist prensiplerin benimsenmesi gerektiği ifade ve izah olunduktan sonra, bunun tahakkuku için sosyal adaletsizliklere, haksızlıklara, insanların insanlara kul olup sömürülmesine karşı isyan duygularını taşımak, bütün mal ve mülkün devletleştirilerek ilim yolu ile ortaklaşa kullanılmasını inanmak, sermayedarlığın, ağalığın, beyliğin, patronluğun, özel sektörün bir deyimle mülkiyetin kaldırılmasınının gerektiğini anlamak, bütün işlerin ve işletmelerin, tek mil gelirlerin Devlet tarafından idare ve pay edilmesini istemek gerektiğini söyleyerek sosyalizmin çeşitleri olmadığını, sosyalizm tek olup onun da enternasyanalist olduğunu ve hedefinin de bütün dünya bulduğunu, sermaye ve sömürücü mülkiyet ile sosyalizmin bir arada yürütülemediğini,

gini sosyalizm bir ilim olup ilim ile dinin bağdaşamayacağını, sosyalizmde asıl olan çalışmak olduğunu, liberelazimde ise patron ve ağanın sermayesinin büyüklüğü nisbetinde işçi, memur, sanatçı, aydın ve yazarı yokluk içinde çalıştırarak onların yarattığı artık değerlerle karunlar gibi yaşadığını, vatandaşın sömüren liberazmin vatanperver sayılamayacağını, liberelazimde hukukun amacasömürücülerin zenginlerin para ve mülklerini çıkarlarını devlet eliyle korumak olup kapitalist hukukun tefessüh etmiş bulunduğunu ifade ederek insanlar mülklerinden fazla gelirlerinden gönül rızası ile vazgeçemezler, sosyalizm sömürücü azınlığa karşı kanun ve devlet zaru ile kurulacaktır. Evet zorla : demek suretiyle Anayasa teminatı altında bulunan mülkiyet hakkının Anayasanın çiğnenmesi yoluyla zorla ortadan kaldırılmasını isteyerek sosyalist rejimde Türkiye halkının daha dost ve sakin olacağını, mal, mülk, ve miras kavgalarının yok olacağını beyan ederek memleket içinde müesses iktisadi, siyasi, hukuki ve sosyal nizamları devirmek ve yoketmek maksadına matuf olan komonizmin propogandasını yaptığı yazının mündericatından açıkça anlaşılmaktadır. Sanığın suç mevzuu yazı ile ileri sürüp yaymak ve tahakkukunu temin eylemek istediği hususlar memlekette anayasa ile tesis edilmiş olan iktisadi, siyasi, hukuki ve sosyal temel nizamları devirip yok etmeye matuf bulunan bütün mal ve mülkün devletleştirilerek ortaklaşa kullanılması mülkiyetin topyekun ortadan kaldırılması bütün işlerin ve tekmil gelirlerin devlet tarafından idare ve pay edilmesi, sermayenin ve kapitalist nüfus sisteminin ilgası, rejimin enternosyanalist olması bulunduğuna ve bu rejimin zorla kurulması gerekeceğine de işaret edilmesine ve ayrıca dinin dahi inkar olunmasına, bu hususların ise kanun dışı bir sistem olan komonizmin en bariz vasıflarını ve ana fikir ve prensiplerini teşkil eylemesine nazaran yazıda tasvir olunan rejimin bütün vasıfları ile birlikte tam kendisi olduğu ve bu rejimin propogandası yapıldığı şüphesiz bulunmuştur. Kaldı ki sanığın evinde yapılan aramada ele geçirilen belgeler arasında bulunup mündericata 9.1.963 tarihli bilirkişi raporunda aynen geçirilmiş olan ve sanık tarafından kendisine ait olduğu ve kendi el yazıları ile yazılmış bulunduğu kabul edilen kağıtta, nazariyatta. ilimde ve esasta komonizm ile sosyalizm arasında hiçbir fark yoktur sosyalizm ve komonizm aynı sosyal ekonomik prensiplere sahiptir sosyalizmin ve komonizmin de dairesi bir olduğuna göre bu ayrı anlamlandırışı ve bu siyasî keyfiyeti sosyalizm ve komonizm diye değil, partilerin özel isimleri ile ayırması daha doğrudur : diye yazmak suretiyle komonizm ile sosyalizm arasında hiçbir fark olmadığını kabul ederek sosyalizmden bahsederken esasında komonizmi kasteylediğinin bizzat kendisinin açık olarak belirttiği görülmüştür.

Bu itibarla sanığın suç mevzuu yazı ile sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmek işveren sınıfını ortadan kaldırmak, memleket içinde müesses iktisadi, sosyal, siyasi ve hukuki temel nizamları devirmek ve yoketmek maksadıyla sosyalizm kelime ve perdesi

arkasına gizlenmek suretiyle komonizm propogandası yaptığı vehadisde 142/1. nci maddede yazılı cürüm unsurlarının tam ve kamil manası ile teşkül ve tekevvün eylediğini bilirkışı incelemesine dahi lüzum göstermeyecek ve hiç bir şüpheye yer vermiyecek şekilde açıkça anlaşıldığı halde yazının açık olan hakiki mana ve mefumu ile bağdaşmasına imkan olmayan isabetsiz bazı düşüncelerle yazılı şekilde Beraet kararı verilmesi yolsuz) bulunduğu gerekçesiyle verilen hüküm bozularak iade edilmiştir.

Hükümün bozularak aynı mahkemeye idesi üzerine davayı görmekte bulunan İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesinin duruşmaya iştirak eden hakimlerin 10.10.1964 ve 27.10.1964 tarihli yazılarda belirtilen gerekçelerle davaya bakmaktan istinkaf etmişler bunun üzerine merci Kocaeli Ağır Ceza Mahkemesi 3.11.1964 tarihli ve 28 sayılı kararıyla davayı mahkememize nakletmiştir.

Davanın mahkememize naklinden sonra sanık ve müdafilerinin yüzlerine karşı bidayette yapılan açık duruşma sonunda tafsilat ve gerekçeleri 15.2.1965 tarihli 1964/260 Esas, 1965/19 karar sayılı kararda da gösterildiği üzere Yargıtay 1 nci Ceza Dairesinin bozma ilamına uyulmayarak İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesince davanın orada görüldüğü sırada verilmiş olan 29.2.1964 tarihli 148/23 sayılı Beraet hükmünde israr olunmasına ekseriyetle karar verilmiş, bu kararın dahi İstanbul C. Savcılığı tarafından Temyiz edilmesi üzerine mahkememizce ekseriyetle ittihaz olunan israr kararı Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 19.4.1965 tarihli Esas 1/D-158, Karar 150 sayılı kararıyla

ve (Türk Milletinin idael taşımayan yöneticilerin ve çıkarıcı zümrelerin elinde bilimsiz bir politakanın baskısı altında perişan ve yöksul düştüğünü kurtuluş yolunun sosyalizm olduğunu açıkladıktan sonra bunun gerçekleşmesi için sosyal adaletsizliklere, haksızlıklara, insanların insanları kul olup sömürülmesine karşı isyan duygusunu taşımak, bütün mal ve mülkilerin devletleştirilmesi ve bilim yoluyla ortaklaşa, kullanılmasına inanmak, seryemadarlık, ağalık, patronluk, beylik, özel sektörün ve başki deyimle mülkiyetin kaldırılmasını gerektiğini anlamak, bütün insanların, ırk, din, dil farkı gözetmeden kardeş ve eşit olduğunu bilmek, çalışmadan başkasının sırtından geçinenleri ain ve ahlaksız saymak, bütün iş ve işletmelerin ve bütün gelirlerin devlet tarafından yönetilip paylaşılmasını isteyerek bu uğurda yılmadan çalışmak gerektiğini bildirmiş, değişik adlarla adlandırılan sosyalizmin çeşitleri olamayacağını sosyalizmin alanı bütün dünya olan tek ve enternasyonalist sosyalizm olduğunu din ile bağdaşmayacağını sermaye ve sömürücü mülkiyet ile de bir arada yürütülemeyeceğinin , sosyalizmden asıl olan şeyin çalışmak liberazimde ise patron ve ağanın sermayesinin büyüklüğü oranında memur, çiftçi, aydın, yazar sınıfını

yoksulluk içinde çalıştırarak onların sağladıkları artık değerlerle karun-
lar gibi yaşamak olduğunu liberelazmin yurttaşı sömürdüğü için vatanseverli-
lik sayılamıyacağını liberezimde hukukun amacı sömürücülerin, zenginlerin
paralarını ve mülklerini onların çıkarlarını devlet eliyle korumak olduğu-
nu ve kapitalist rejimin tefessüh etmiş bulunduğunu, insanların mülklerin-
den ve fazla gelirlerinden gönül rızası ile vazgeçemeyeceklerini, sosyaliz-
min sömürücü azınlığa karşı kanun ve devlet zoru ile kurulacağını açıklama-
tır ve yine yazıda Türk halkının sosyalist rejimde daha dost ve sakin ole-
ceğini mal, mül ve miras kavğalarının ortadan kalkacağını ileri sürmüştür.
T.C.K.nunun 142 nci maddesinin 1 nci fıkrasında sosyal bir sınıfın diğer
sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmek veya sosyal bir sınıfın
ortadan kaldırmak yahut memleket içinde mülkesse iktisadi veya sosyal nizam-
lardan herhangi birinin devirmek veya devlet siyasi ve hukuki nizamlarına
topyekun yok etmek için herne suretle olursa olsun propaganda yapan kimse
ağır hapis cezası ile cezalandırılır denilmektedir. 334 sayılı Türkiye Cumhuriyeti
Anayasasının 11 nci maddesinde temel hak ve hürriyetler anayasamızın
n sözüne ve ruhuna uygun olarak ancak kanunla sınırlandırılabilir, kanun kamu
yararı, genel ahlak, sosyal adalet ve milli güvenlik gibi sebeplerle de olsa
bir hakkın ve hürriyetin özüne dokunulamaz ve 19 ncu maddesinde de herkez
vijdan ve dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir, kamu düzenine veya
genel ahlaka veya bu amaçlarla çıkarılan kanunlara aykırı olmayan ibadet-
ler, dini ayin ve törenler serbesttir. Kimse ibadete dini ayin ve törenlere
katılmaya dini inanç ve kanaatlarını açıklamaya zorlanamaz kimse dini
inanç ve kanaatlarından dolayı kınanamaz kimse devletin sosyal, iktisadi
ve siyasi veya hukuki temel düzenini kısmen de olsa din kurallarına dayan-
dırma veya siyasi veya şahsi çıkar ve nüfuz sağlama amacıyla herne suretle
olursa olsun dini veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri
istismar edemez vekâfiye kullanamaz. Bu yasak dışına çıkan veya başkasını
o yolda kışkırtanlar kanuna göre cezalandırılır hükümleri bulunmaktadır.
Sanığın suç konusu bu yazı ile ve özellikle bu yazının -bütün mal ve mül-
kân devletleştirilerek ortaklaşa kullanılması bir bilim olan sosyalizmle
dinin bağlanıyacağını mülkiyetin top yekun ortadan kaldırılması, bütün
işlerin ve işletmelerin ve teknil gebirlerin devlet eliyle yönetilip
paylaştırılması, sermaye ve kapitalist hukuk sisteminin tefessüh etmiş
olduğundan kaldırılması, rejimin enternasyalinist olması gerektiği-yolunda-
ki bölümleriyle ve yine nazarıyatta ilimde ve esasta komünizme sosyalizm

20
6

E.1965/167

K.1966/107

(Sayfa 6)

arasında amaçları bakımından bir fark bulunmadığı herikisinin de aynı sosyal ve ekonomik prensiplere bağlı olduğu sözleriyle anayasasının teminatı altında bulunan bugünkü iktisadi, siyasi, hukuki ve sosyal temel düzenlerin özellikle herkesin sermaye ve mülk sahibi olma hakkının iğveren ve sermaye sahibi sınıfın, herkesin istediği dine sahip olma ve gereğini yapma özgürlüğünün ortadan kaldırılmasını, sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü sağlamayı ve bunu zorla yapmayı geniş halk kitlesini kıskırtıcısına yaymak istediğini ve T.C.K.nunun 142 nci maddesinin 1 nci fıkrası yoluyla 6 nci fıkrasında unsurları gösterilen suç işlediği yazı metninden çok açık bir şekilde anlaşılmaktadır.

Hazırlık kavuşturması sırasında düşüncelerine bağ vurulan bilirkişi Prof.Dr.Sulhi Dönmezer ve arkadaşının düzenledikleri 15.12.1963 günlü raporda -suç konusu yazının özel mülkiyeti inkar, dine karşı cephe alınması sömürdülü azınlığa karşı sosyalizmin kanun ve devlet zoru ile kurulacağı- nin öne sürülmesi yoluyla T.C.K.nunun 142 nci maddesinin suç unsurlarını taşıdığı belirtilmiştir. Son soruşturma sırasında düşüncelerine başvuru- lan Bilirkişiler Hazım Atif Kuyucak 31.10.1963 günlü raporunda -sanık ya- zarın yazısındaki genel tavır ve eda ile ve özellikle yazı sonundaki scularıyla sosyal bir sınıf olan sermaye sahiplerini ortadan kaldırmak, anayasasının teminatı altında bulunan mülkiyet düzenini yıkıp hukuk düzeni- ni mütefessih görmek yoluyla suç işlemiş olduğunu-belirtmiştir. Gerçi yine duruşma sırasında Hazım Atif Kuyucakla birlikte düşüncelerine başvu- rulan bilirkişilerden Oktay Yenel raporunda -sosyalizmin bir iktisadi doktrin olduğunu, yazıda ihtilal fikri bulunmadığını, proleterya diktatör yazından söz edilmediğini kanun ve devlet zorundan söz edilmesiyle bu ya- zının komünizm propagandası olarak yorumlanamayacağını-belirtmiş, Ord.Pro. Hüseyin Naili Kubalı ise sanığın anayasasının teminatı altında bulunan ser best düşünce ve basın özgürlüğü anlayışına dayanarak yazdığı bu yazıda komonist ve faşist ideolojinin açık bir propagandası bulunduğu ve yan- lız ütopyik sosyalizme has bir sosyal adalet anlayışının savuruculuğunu yaparken bunu servet kompleksini yansıtan hissi ve demokojik bir şekil yaptığını bildirmekle beraber yazının ilk bakışta yanlış bir hükme sür liydelecek bir görünüşte bulunduğunu da açıklamaktan kendisini ale ıştır. Sanık vekillerinin bazı düşünür ve profesörlere özel şekilde me

20
7

yazarak kendilerinden aldığı ve mahkemeye verdiği karşılıklar tartışma konusu yapılabilecek nitelikte bilirkişi düşünce ve raporlarından sayılmalıdır. Yukarıdanberi yapılan açıklamalardan anlaşılabileceği üzere Prof. Hüseyin Nail Kubalı, Doç. Dr. Oktay Yenal sanığın bu yazılarında komüniz propagandası niteliğini taşımadığını ileri sürüp işi bu yönden ele almışlarsa da işi sadece bilimsel açıdan inceleyip bu sonucu varan bilirkişilerin bu görüşleri, sanığın bilimsel bir konferans veya ders vermediğini geniş bir halk kitlesinin okuyup tesiri altında kalabileceğini bir yazı olarak yazıp yayınlatacağı olmasına göre bunu okuyacak kimselerin gözünde tutularak yazıyı kaleme aldığı bir gerçektir. Yazı bu açıdan incelenirse varılacak sonuç büsbütün başka olur. Sanık kendisi dahi komünizm ve sosyalizmin farklı iktisadi prensiplere sahip olmadıklarını, birbirlerinden sadece hızlilik ve yavaşlık ayrılıkları bulunduğunu kabul etmekle beraber bu yazı tümü bakımından bir komünizm propagandası olsun veya olmasın anayasa ile teminat altına alınmış özel haklar ve kurulmuş iktisadi, siyasi, sosyal düzene karşı ve sosyal bir sınıfın diğer sınıflar üzerinde tahakkümünü kurmayı amaç edinen bir girişim etkili olarak açılmakta bulunmuş olmakla Ceza Kanununun 142 nci maddesinin unsurlarını taşıyan bir suç doğmuştur. Her ne kadar yazının sonlarına doğru yazarın dilettiği değişikliklerin devlet eliyle ve yasa yoluyla gerçekleşeceği bildirilmekte ise de bu bir iki satırlık beyan yazının tümünün telkin ettiği bayağı ve kaba bir zorla yıkmaya düşüncesini örtme yolunda başvurulmuş bir tedbir niteliğini taşımaktadır. Nihayet Anayasasının 20 nci maddesinde tanınan düşünce ve düşüncesini açığa vurma özgürlüğü sınırsız ve anayasasının esas maddeselerini devirmeyi sağlayacak bir biçimde kullanılamaz, sanık bu ilkeye aykırı davranmakla anayasasının tanıdığı bir hakkı kullanmış sayılamaz.

Özel daire ilamında gösterilen bozmaya uyulmayan yazılı gerekçe ile eski hükümde direnilmesine karar verilmesi kanuna aykırı) bulunduğu dan bozularak iade edilmiş ve mahkememizce Ceza Genel Kurulunun bu bozma kararına uyulmuştur.

GEREKÇE VE KARAR: Cumhuriyet Gazetesinin 12.12.1962 tarihli nüshasının ikinci sayfasında (Hikmet Alkılıç) imzasıyla çıkan ve bilhassa yapılan tahkikat ve sanığın da kabulüyle sanık tarafından yazıldığı ve (Yunus Nadi Armağanı makale yarışması) na gönderildiği tesbit edilen (Türkiyenin tek kurtuluş yolu : Sosyalizm) başlıklı makalenin birinci kısmında

2/4

sanık (Memleketin hakiki idalist olmayan idarecilerin ve menfaatçı ve çıkarıcı zümrelerin elinde bilimsiz bir politikanın baskısı altında halkın yoksul ve perişan olduğunu, tek çıkar yolun sosyalizm bulunduğunu, artık bekliyecek ne zaman ve nede takat kalmadığını, memleketteki bu halden yegane kurtuluş çaresi olarak matematik gibi kesin ve müsbet hayatın içinden çıkma yerleşmiş bir ilim ve felsefe ve ekonomi olan sosyalizm olduğunu) yazdıktan sonra 2 nci paragrafta da sosyalist olabilmenin gerekli şartlarının nelerden ibaret olduğunu belirterek bu şart ve vasıfların da (bütün mal ve mülkün devletleştirilerek ilim yoluyla ortaklaşa kullanılmasına inanmak, bütün insanların ırk, din ve dil farkı gözetmeden kardeş ve eşit olduğunu bilmek, bütün işlerin ve işletmelerin tek mil gelirlerin devlet tarafından idare ve pay edilmesini istemek) bulunduğunu belirttikten sonra makalesinin diğer kısımlarında da (ilmin din ile bağdaşamayacağını , sosyalizmin türlü çeşitleri olamayacağını olsa dahi bunların uydurma olduğunu tek sosyalizmin enternasyonalist olup tek hedefinin bütün dünya olduğunu, sosyalizmin vatanperver liberazmin ise sömürücülerin ve zenginlerin paramülklerini ve çıkarlarını devlet eliyle korumak olması hesabıyla böyle bir rejimin vatanperverliğinden bahselunamayacağı, kapitalist hukukun tefessüh etmiş olduğunu, kapitalist toplumlarda aile bağının ekonomik sebeplerle çürük olduğunu, sosyalist cemiyetlerde ise ailenin sağlam bulunduğu, memlekette yerleşmesixi istenilen bu esasların insanların mülklerinden ve fazla gelirlerinden gönül rızasıyla vazgeçemeyecekleri cihetle sömürücü azınlığa karşı sosyalizmin kanun ve devlet zoru ile kurulacağını) beyan etmiştir. Sanığın yukarıda belirtilen ve memlekette başka çıkar yol kalmadığı gerekçesiyle kurulması gerektiğini istediğini ve vasıflarını belirterek makaleyi okuyanları inandırmak istediği (propagandasını yaptığı) rejimin anayasa teminatı altında bulunan ve hususiyle 334 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasınının 11,19 ve 20 nci maddelerinde yer alan mülkiyet hakkı din hürriyeti, düşünme hürriyeti ve çalışma hürriyeti gibi hürriyetlerin ve memleket içinde kurulmuş olan iktisadi, hukukive sosyal temel nizamları zorla ortadan kaldırma gayesini güden komonizmin propagandasını yaptığı anlaşılmıştır. Zira sanığın makalesinde yok edilmesi ve tamamen devletleştirilmesi gerektiğini bildirdiği mülkiyet hakkı ve inkar olunan din hürriyeti, iktisadi, içtimai ve hukuki temel nizamlar anayasasının teminatı

altında bulunmaktadır. Herne kadar savunmalarda makalenin tertip edilmiş olan Yunus Nadi armağanı için yazılmış olup gayenin mükafatı almak olduğu, komonizm propagandası yapılmadığı, bir kasıtle hareket edilmeyip ve Yargıtay Ceza Genel Kurulunun bema ilemine göre bu savunmaları nazari itibare alınmasa dahi sosyalist bir rejimin olsa olsa uygulanması niteliğinde olarak ta düşünülmebileceği belirtilmiş ise de; sanığın olayda kendisine göre memleketin içtimai, iktisadi ve siyasi durumuna yine kendisince nazara alarak hali hazırda mevcut ve anayasasının teminatı altında bulunan temel hak ve hürriyetlerin ortadan kaldırılması hedefini güden bir rejimin propagandasının yapılması amacıyla yazıldığı anlaşılmışına göre olayda kasıt bulunmadığı ve kastın minhasıran (özellikle almanya çalışmaktan ibaret bulunduğu) yolundaki savunma varit görülmediği gibi aynı sebeplerle makalenin iktisadi bir doktrini anlatmak gayesiyle yazılmış ilmi hüviyette bir yazı olduğunun da kabulüne imkan bulunmamıştır.

Sanık yazdığı makede (komonizm) kelimesini kullanmamış ise de, sanığın evinde yapılan aramada ele geçirilen belgeler arasında yer alan ve mündericati 9.1.1963 tarihli bilirkişi raporuna geçirilmiş bulunan ve sanık tarafından da kendisinin yazdığı kabul edilen kagıtta (komonizm ile sosyalizmin aynı sosyal ve ekonomik prensiplere sahip oldukları ve bu bakımdan ancak partilerin özel isimleriyle ayrılmasının doğru bulunacağı) ifade edilmek suretiyle komonizm ile sosyalizm arasında kendisince hiçbir fark bulunmadığı da kabul edilmiş olduğuna göre makede sosyalizm kelimesini kullanmakla beraber hakikatte bu isim altında komonizmin propagandasını yaptığı bu belge ile de sabit olmuştur.

Sanığın makedesinde ileri sürüp yaymak ve tahakkukunu temin eylemek istediği hususlar memlekette anayasa ile temin edilmiş olan iktisadi, siyasi, hukuki ve sosyal temel nizamları devirip yok etmeye matuf bulunan bütün mal ve mülk devletleştirilerek ortaklaşa kullanılması, mülkiyetin tamamen ortadan kaldırılması, bütün işlerin ve bütün gelirlerin devlet tarafından idare ve pay edilmesi, sermaye ve kapitalist nüfuz sisteminin ilgası, rejimin enternasyonalist olması olduğuna göre fiil ve hareketi propagandasını yaptığı rejimin (öğme) tabiri ile ifade edilen dar anlamını aşarak tamamıyla propaganda mahiyetinde bulunduğu ve T.C.K.nunun 142 nci maddesinin 1 nci fıkrasına uygun olarak sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü temin etmek kapitalist kelimesiyle

29/10

ifade eylediği işveren sınıfının ortadan kaldırmak, memleket içinde müesses iktisadi, siyasi ve hukuki temel nizamları devirmek ve anayasa teminatı altında bulunan mülkiyet hakkı ile cin hürriyetini yok etmek maksadıyla komünizmin propagandasını yaptığı neticesine varılmış ve esasen Yargıt'ın 1 nci Ceza Dairesinin hükümlerine uyulan 19.2.1964 tarihli 1005/1318 sayılı bozma ilamıyla Ceza Genel Kurulunun 19.4.1965 tarihli bozma ilamında sanığın fiil ve hareketinin T.C.K.nunun 142 nci maddesinin 1 nci fıkrasına uygun bulunduğu belirtilmiş olduğundan fiilin ögüden ibaret bulunduğu kabulüne de izah olunmuş bu sebeplerle muvacehesinde imkan bulunmamıştır.

KARAR: Yukarıda belirtilen delil ve gerekçelere binaen yerinde görülmeyen bütün savunmaların reddiyle sanığın hareketine uyulan T.C.K.nunun 142 nci maddesinin 1 nci fıkrası hükmi gereğince beş sene müddetle ağır hapsine, propagandasını ağır vasıtalarında olan gazete ile yapılmış olduğundan aynı maddenin 5 nci fıkrası hükmi gereğince sanığa verilen ceza yarı nisbetinde arttırılarak Yedi sene altı ay müddetle ağır hapsine, sanığın şahsi ve ailevi durumu ve zihniyeti mahkemesce lehine takdirî tahfif sebebi olarak kabul edilmiş olduğundan aynı kanunun 59 ncu maddesi hükmi gereğince cezasının takdirinde altıda birinin indirilerek binaen sanığın ALTI SENE ÜÇ AY MÜDDETLE AĞIR HAPSİNE ve 173 ncu maddenin son fıkrası hükümlerine tevfikan iki sene bir ay müddetle Kadıköy mantikasında ikametle bu müddet emniyeti emniyeti nezareti altında bulundurulmasına, 31 nci madde gereğince sanığın mülklerinden kamu hizmetlerinden menmuriyetine, 33 ncu madde hükmi gereğince cezasının infazı müddeti zarfında mahkuriyeti kaduniye halinde bulundurulmasına, sanık İstanbul 9 ncu sulh ceza hakimliğinin kararıyla 24.12.1962 tarihinde tevkif ve 3. Ağır Ceza Mahkemesince davaya bakıldığı sırada 16.10.1963 tarihinde tahliye edilmiş bulunduğu cihetle T.C.K.nunun 40 nci maddesi hükmi gereğince bu tarihler arasında tevkif kaldığı müddetinin mahkumiyet müddetinden mahsubunun icrasına, hükmedilen cezanın mahiyet ve miktarına göre sanığın C.U.M.K.nunun 104 ncu maddesinin 1 nci fıkrasının 3 ve 2 nci fıkrasının 1 nci bendi hükümleri gereğince sanığın TEVKİFİNE ve hakkında C.Savcılığına tevkif işkakereleri yazılmasına, sanık sayına düşen (19400) kuruluş masarifi mahkemenin sanıktan tahsiline, talep ve hile veteniyizi kabil olmak üzere 13.5.1966 tarihinde

20
11

kararın sanığın tevkifine miteallik kısmında uygokluğu ile ve diğer kısım-
larında oybirliğiyle karar verilerek G.Savcı yardımcısı Ferda İlkelen
vezabit Katibi Fehim Çalışkan hazır oldukları halde sanık ile müdafileri
avukat Yılmaz Bereli ve avukat Yılmaz Halkacı'nın yüzlerine karşı açıkça
tefhim olundu. 13.5.1966

Başkan	Üye	Üye	Zabit Katibi
H.Talip Gıran	Azmi Caakaya	Mikri Kulan	Fehim Çalıřkan
7574	7687	9633	
(Muhalif)			

Sanığın tevkifine muhalifim. X ←

T. C.
5 İSTANBUL
ci ġir Ceza
Mahkemesi
Sayı: _____

aslı gelidi
20.5.1966
cep. arnes

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VE YAYIN KURUMU